

stiske og pragmatiske synspunkter mht verdens befolkningsudvikling, og selv om Youngs konklusion generelt er pessimistisk, er fremstillingen åben og objektiv. Bogen konkluderer, ikke overraskende, at der er et stort behov for kortlægning af naturressourcer på alle niveauer samt at bæredygtighedsbegrebet og befolkningsvæksten skal tages alvorligt. Svaret er mere bistand til udviklingslande, især til forskning, kortlægning, nationale arealforvaltningsplaner og monitorering af naturressourcer. Til undervisningsbrug kunne bogen have været ideel som introduktion til arealforvaltning i udviklingslande, hvis fremstillingen havde været mere nuanceret. Som videnskabeligt bidrag er det begrænset hvor meget nyt den tilfører diskussionen af jordressourcer og arealforvaltning, men den giver dog en god oversigt over flere af delemerne.

Ole Mertz

Crop Yield: physiology and processes. Eds. D. L. Smith & C. Hamel. Berlin: Springer, 1999. XVI, 504 s.: ill. 25 cm. GBP 153,-

Bogen gennemgår i 16 kapitler en række af de vigtigste korn-, fiber og sukkerafgrøder samt bælgplanter på verdensplan og giver en god oversigt over hidtidig forskning i de plantefysiologiske processer der ligger til grund for forbedringer i udbytter. Afgrødernes vækstmønstre fra spiring til høst gennemgås og mekanismer for CO₂-assimilering, næringsstoffoptag og -transport, blad- og frugtsætning, m.v. samt miljøpåvirkninger der styrer udbyttevariationer diskuteres. De fleste af kapitlerne afslutter med en perspektivering for yderligere forbedringer og udbyttestigninger for den pågældende afgrøde. Bogen henvender sig primært til forskere med specifik interesse i enkelte afgrøder og hvert kapitel kan læses helt uafhængigt. Behandlingen af de enkelte afgrøder følger samme mønster, men afspejler den meget store forskel i forskningsindsats. Diskussionen af kornafgrøderne, især de temperede, er således væsentligt mere detaljeret end de øvrige afgrøder idet hver enkelt proces og mekanisme belyses ud fra mange forskellige forsøg. Kapitlet om ris er også grundigt, men data er præsenteret mere deskriptivt uden en egentlig diskussion af resultaterne. Som helhed er bogen et meget værdifuldt opslagsværk med udførlige og tidssvarende referencelister, og den kan anbefales alle der står for at skulle at arbejde med plantefysiologiske aspekter af en af de behandlede afgrøder.

Ole Mertz

P. O. Pedersen: Small African towns, between rural networks and urban hierarchies. Aldershot, Avebury, 1997. XIII, 220 s., 23 cm.

For more than 10 years, a group of researchers led by Poul Ove Pedersen at the Centre for Development Research in Copenhagen has been studying the role and nature of small enterprises in development, principally in Africa but also in Bangladesh. Given the dearth of research on small towns in developing countries, one of the aims of the group has been to redress this imbalance by focussing on small enterprises in small rural towns. This work has resulted in several PhD theses and articles but 'Small African Towns' brings together many of the findings within one cover. - Following an introductory chapter, the changing way in which small towns have been perceived is presented and trends in the growth of small towns in eastern and southern Africa outlined. The following chapter entitled 'A small-enterprise theory of small-town development', includes an analysis of the nature of enterprise networks, hierarchies of enterprises, enterprises and the household, and enterprises and the urban system. The bulk of the book, which is divided into 7 further chapters, focuses on small enterprises (including retail and wholesale trade, agricultural processing and marketing, the clothing sector, and the building sector) mainly in the Zimbabwean towns of Gutu and Gokwe. In the final chapter, the nature of small enterprise strategies is summarised and possible strategies for small-town development are presented. - As Pedersen argues, small towns play an important but often ignored role in the development process and his book clearly illustrates this. However, although he is correct in arguing that there has been a lack of research on small enterprises in small towns, I do not agree with some of the reasons given. It can be argued that the lack of academic interest has been as much for practical as theoretical reasons, and in the late 1990s it is no longer the case that most development theories are 'aspatial and dichotomous'. Most development theorists today focus on the complexity and diversity of the development process. Although it is rather unusual that several people's work are presented by one author, the book is well written and clearly illustrated with tables, maps and diagrams, however, sadly there are no photographs. - Given that the strength of the book is a detailed account of small enterprises in two urban centres in Zimbabwe, the title is rather misleading. Anyone

searching for an account of 'Small African Towns' in all the richness and diversity of their economies, societies and/or politics will be disappointed. Furthermore, the subheading 'between rural networks and urban hierarchies' is rather puzzling. Surely small African towns are part of the urban hierarchy and are affected by networks which cross the urban/rural divide hence cannot be 'between' the two? There is no doubt, though, that this is a carefully researched book, which will be welcomed by Africanists, in particular those working on Zimbabwe, interested in urban and/or economic growth. I would expect the book to be soon, if it is not already, adorning the shelves of many libraries.

Katherine V. Gough

Nachhaltigkeit als Leitbild der Umwelt- und Raumentwicklung in Europa. - 51. Deutscher Geographentag Bonn, 1997. Heinritz, G., Hrsg. - Europa in einer Welt im Wandel; Bd. 2. Stuttgart, Steiner, 239 s., ill., 24 cm. DEM 60,-.

Andet bind af bidragene til den 51. konference af tyske geografer behandler begrebet bæredygtighed. Indledende giver Klaus Töpfer, tidligere tysk miljøminister og leder af FN's miljøprogram, en detaljeret gennemgang af miljøpolitikens udviklingen fra Rio Konferencen i 1992 til Habitat II konferencen i 1996. Derefter præsenteres nogle overordnede emneområder - fra forskellige bæredygtigheds koncepter til ressourcer og bæredygtighed, miljøforurening og hazards, miljøplanlægning og -politik, til spørgsmålet om bæredygtighedens relevans for geografisk uddannelse i Europa. Blandt de mange korte bidrag kan nævnes fx Karl-Heinz Erdmanns grundlæggende behandling af opfattelser og udvikling af begrebet bæredygtig siden 1960'erne. Lidet banebrydende beskæftiger Jürgen Pohl sig med naturrisici i risikosamfundet og konkluderer at naturfænomener bliver først til fare og katastrofer, hvis mennesker udsættes for dem. Pohl vil med sit bidrag antyde, at risikoforskning er meget mere kompleks end blot spørgsmålet "Paraply eller ej?" Sidst i bogen er der bl.a. et fint overblik over tysk miljøplanlægning; og der afsluttes med et facit af Martin Uppenbrink fra Bundesamt für Naturschutz. Han konkluderer, at den politiske ordning igen er stærk præget af interessekonflikter og plæderer for mere informelle handlinger og mere tværfaglighed, fordi "hverken de teknisk/kemiske miljødælplaner eller land-

skabsplanlægning eller den fysiske planlægning har været økologisk succesrig." Uppenbrink mener alligevel, at fremtidige geografer ikke har grund til at resignere.

Birgit Stöber

Europa zwischen Integration und Regionalismus - 51. Deutscher Geographentag Bonn, 1997. Boesler, K.-A. Hrsg. Europa in einer Welt im Wandel; Bd.4. Stuttgart, Steiner, 239 s., ill., 24 cm. DEM 60,-.

Dette 4. bind bidrag til den 51. tyske geograf konference beskæftiger sig med Europa mellem integration og regionalisme. Overordnende er spørgsmålet om den europæiske integration efter Maastricht Traktaten kan forenes med tiltagende nationalstatslige og regionale bestræbelser. Disse to udviklingsprocesser, som kan virker modstridende, får i indledningen Klaus-Achim Boesler til at spørge om det overhoved er muligt at definere Europa geopolitisk. Under overskriften "Findes en europæisk identitet?" forsøger politologen Alfred Grosser essayistisk at give inspiration til diskussionen, men giver ikke umiddelbart nogen svar. På grund af det overordnede emnes kompleksitet, er der en opdeling i fire sektioner som ramme for de 17 meget forskellige bidrage. Den ambitiøse hensigt at levere en opsamling af så mange konferencebidrag som muligt har desværre den ulempe at nogle bidrag kommer til at virke for kortfattet, næsten overfladisk. Derfor skal kun nogle få af de mest interessante fremhæves. Saskia Sassens bidrag om internationale migration og deres konsekvenser. Her præsenterer hun en analyse af den post-industrielle rekonfiguration i storbyer med fokus på arbejdsmarkedet bestående af immigranter med lavt uddannelsesniveau. Målet med dette bidrag er at sætte emneområdet "udenlandske arbejdskraft", som hidtil bliver mest behandlet som et økonomisk sidefænomen, på den analytiske dagsorden. - Under den overordnede overskrift "Disparitätenabbau in Europa", stilles spørgsmålet om regionpolitikens viderudvikling. I denne sammenhæng præsenterer W. Molle, M. Blom og A. Verkennis deres analyse af branchestrukturforandringer i europæiske regioner. De tre nederlænder arbejder med corridor concept, som fokuserer på eksportfirmaers specifikke behov med henblik på lokale *Gegebenheiten*. Disse firmaer er udvalgt, på grund af deres store indflydelse på den regionale økonomi; ifølge forfatterne forsøges det at reducere regionale uligheder med dette koncept. Selv om der